

Պարույր Սևակ

Նահանջ երգով

3

XXI

Բոլոր փողոցներում՝
քամիների ժողով,
Իսկ խաչմերուկներում՝
խորհրդակցություն բքի.
-Ի՞նչ են քննում արդյոք,
Ի՞նչ կորոշեն:
Իսկ ես...
արդեն խորհել
ու մտածել եմ ես,
Ինչ որ ծածուկ էր դեռ՝
Արդեն բացել եմ ես,
Եվ մեկընդմիջտ՝ ցավով՝ արդ հասկացել եմ ես,
Որ դու գիշերային իմ սարսափն ես անանց.
-Թույլ տուր մի քիչ քնե՛մ...
Եվ այն ավին ես հեռու,
Որ ընկած է անձիր օվկիանոսից անդին.
-Եթե այստեղ՝ գիշեր,

Այնտեղ ցերեկ է վառ...
Այս առածի՞գ կյանքի ցատկան լարի վրա
Թե ես՝ լարախաղաց,
Դու այն ձողն ես փրկիչ,
Առանց որի վաղուց փշրել էի գանգրս...
Դու՛
վրիպա՛կ իմ սեր,
Եվ այնպիսի՛,
Որին շտկում չկա,
Ու դրանից
Աղճատվում է կյանքի իմա՛ստը ողջ...
Եվ ինձ ի՞նչ է մնում, որ ի՞նչ անեմ:
Թե իմ տառապանքից ես արձաններ շինեմ՝
Դու կարող ես իսկույն մի կռատուն դառնալ,
Ուր կարող է անթիվ տոտեմների
Մի ո՛ղջ կենդանական աշխարհ լինել.
Բացի շնի՛ց գուցե,
Որ տոտեմն էր կարծեմ հավատարիմ սիրո...
Մակայն կուռք են կերտում լուկ հավատի՛ց դրդված
Եվ հավատի՛ համար,
Ինչ ես չունեմ հիմա,
Ու թե տառապում եմ՝
Ա՛յդ պատճառով...
Ու ես տառապանքից խաղալիք եմ շինում,
Որ... ինձ նման տարեց մանուկներին խաբեմ...

XXII

Եվ իջնում է ահա մի գոգավոր գիշեր,
Ասես հսկայական մի կափարիչ մրոտ:

Եվ զգում եմ հիմա իմ սեփական կաշվին,
Որ - հակառակ խելոք օրացույցի պնդման -
Գիշերներն են աճում ցերեկների հաշվին...
Դրսում վրնջում է սանձակոտոր քամին՝
Իր գամբիկից գրկված հովատակի նման:
Եվ իմ կուրծքն է իջնում ու բարձրանում շուտ-շուտ՝
Անխղճորեն քշված ձիու կողերի պես...
Մե՛կ էլ անակնկա՛լ,
ռադիո-ալիքներով,
Առանց դուռ բախելու՝
օգնության է գալիս
Բախը բարությանբ իր աստվածային:
Անշունչ երգեհոնը տառապյալ է դառնում.
Ընկնում-վերականգնում՝
ավաղանքի ծխով
Ճշմարտում է սերը զուգակշիռ ցավին
Եվ անձնադատ խոսքով պատժապարտում իրեն:
Ու ես վերանում եմ,
Այս աշխարհից պոկվում,
Ու ես կորցրնում եմ զգացումը կշռի:
Բայց... հիշում եմ հանկարծ,
Որ այսպես էր լինում,
Երբ գլուխըս հանգչում քո ծնկներին
Ու ճակատս էր շոյվում քո ափերով տաքուկ:
Վերացումի այդ կարճ-երկար վայրկյաններին
Ես հավատում էի մարդկայնորեն,
Որ կարո՛ղ եմ լինել և իսկապե՛ս որ կան
Ուրիշ մոլորակներ և աշխարհներ ուրիշ,
Որտեղ չկա կշիռ ու ծանրություն...
...Հիմա կշռում եմ ես երեք հազար չորս փութ,

Եվ չի կարողանում հողն ինձ կրել.
-Նրա կեղևի մեջ իմ ոտներն են խրվում՝
Մեր ու կորուստ չափող կարկինի պես...

XXIII

Բքի հարվածներից ծառերն ահա
Խեղճ-խեղճ կկոցում են աչքերն իրենց:
Ե՞ս եմ արդյոք լավիս,
Թե այդ՝ ձյունն է հալչում
Տառապանքից ջերմած դենքիս վրա...
Իմ տղամարդ տեղով լաց եմ ուզում լինել:
Ի՞նչ կա ամաչելու.
Հապա ինչպե՞ս,
Բա ո՞նց...
Չէ՞ որ հիմա ես մի թանկ մեռել եմ թաղում,
Այն էլ՝ ո՛րչ ու առո՛ղջ,
Ապրո՛ղ ու կենդանի՛...
Գիտե՞ս, թե ինչպե՞ս են մեռելատեր մարդուն
Մխիթարում մերոնք՝
Լեռնաշխարհի մարդիկ.
«Աստված ձեռիցդ առավ,
Թող սրտի՛ցդ էլ առնի»:
Քեզ իմ ձեռքից առա՛ն.
Մեռելատեր եմ ես:
Իսկ ե՞րբ պիտի գնաս և իմ սրտի՛ց, սրտի՛ց...
Իսկ թե ի՛նչ է լինում իմ սրտի՛ հետ, գիտե՞ս:
Հարմար բառը գտնել այնքան հեշտ հիմա,
Ինչքան որ աստըծուն բակում հանդիպելը:
Եվ այստեղ է, ահա, որ չես կարող

Չնախանձել,
թե կան այլ լեզուներ,
Որ կ' բաժանունը , կ' պայթունը սրտի
Նո'յն բառով եմ կոչում,
Նույն մե'կ բառով...

XXIV

Եվ ուզում եմ ասել քեզ երկու խոսք:
Ու խցիկն եմ մտնում հեռախոսի:
Բայց հիշում եմ հանկարծ, որ ամիսներ առաջ,
Երբ ես խոսում էի հեռախոսով քեզ հետ՝
Սառած լսափողը շիկանում էր ձեռքիս
Քո կարոտի խոսքից ու շշուկից սիրո:
Ինչպես ոսկորի մեջ ծուծն է մնում՝
Լսափողի մեջ էլ մնում էր քո ձայնից
Ինչ-որ ալիք մի տաք,
Ու ես -
Գազանի պես -
Պատրաստ էի ջարդել,
Միայն թե դուրս հանեմ...
Հինա, հավանաբար, լսափողով այդ նույն,
Ինչպես մութ անցողով,
Պիտի մի ցուրտ սողա,
Մի միջանցիկ կեղծիք...
Ու ես
Անմիջապես
Ձեռքըս ետ եմ քաշում լսափողից՝
Ա'յն գազանի նման, որ սխալմամբ
Թաթն է հանկարծ դնում ոզնու վրա:

XXV

Ասեղներ են հոսում ամեն ջրհորդանից:
Ասեղների հոսք է և իմ ներսում...
Մեծքթանի մի ամպ առաջ մեկնած դնշով
Հոտոտում է հեովից մի երկնաքեր շինվածք,
Որ երևի նրան ուրույն կին է թվում՝
Սլացի՛կ ու ճերմա՛կ,
Հնարավո՛ր սիրով...
Ես իմ տատապանքից տոկունություն հյուսում
Եվ ձգտում եմ կախվել կանանց թարթիչներից.
-Գոնե շինեի՛ն այսքան ներկված-սարքված...
Եվ կտրելով իսկույն՝
հրթիռի պես
Հայացքս եմ վեր նետում
Ու նկատում,
Որ մեկ ուրիշ սև ամպ, իտալիաճև՝
Իր կոշիկն է կախել ուղիղ գլխիս.
-Ո՛ր էր թե հարվածեր՝
Խելքի գայի...
Ա՛խ, թե խելքի գայի
Ու չգգայի,
Որ քո մաշկով էին իմ մատները սնվում,
Մինչդեռ հիմա, երբ ես քեզ եմ դիպչում հանկարծ՝
Ընկրկում եմ իսկույն բնագդական վախով,
Ասես հանկարծ դիպա էլեկտրական լարի.
-Իմ մատները քեզնից օտար հոտ են առնում...
Եվ համբուրում էի ես այն տեղերը քո,
Որ տարիներ հետո խորշոններ են տալիս.

-Այդ խորշոններն արդեն ե՛ս չպիտի տեսնեմ...

Օր ու գիշերները հաշվված ժամերն իրենց

Ծախսում են միշտ՝ տնտես մի տանտիրոջ նման:

Սակայն կույրի վե՞ջն է, թե թանկ արժե մոմը:

Մենք՝ կուրացած սիրուց

Ու կուրացած բախտից,

Ցերեկ էինք վառում գիշերվա մեջ

Եվ գիշերվա հաշվին ձգում ցերեկները...

-Ո՞վ կարող է ասել, թե այդ ե՞րբ է հասնում

Իր չհաշվված սիրո օրահավասարը...

XXVI

Սիրում էի ես քեզ «Իմ խնդություն» կոչել:

Եվ դա սիրում բա՛ն չէր,

Եվ կամ սո՛ւտ չէր սիրում...

Հիմա...

Նույնիսկ լեզուն, կենդանու պես,

Իր բնագործ ունի:

Ու երբ բնագոյաբար

Նորից կոչում եմ քեզ «Իմ խնդություն»,

Բերանիս մեջ լեզուս դադողդովում է այնպես,

Ինչպես, հավանաբար, այն ձագուկի լեզուն,

Որ եղինջ է կրծում՝ խոտ կարծելով...

Քեզ ի՞նչ կոչեմ հիմա.

«Իմ տառապա՞նք»,

«Իմ ցա՞վ»:

Ի՞նչ, ի՞նչ ասեմ հիմա...

Լավ է՝ ոչի՛նչ չասեմ

Եվ ինքնակամ թույլ տամ, որ իմ միտքը գործի

Շախմատային ծանոթ ձիուկի պես՝
Թռչկոտելով թեքվի ամեն կողմի վրա,
Որտեղ եղել ենք մենք ու չենք լինի...

XXVII

Շորորում է նորից հնատարագ մի օր:
Իսկ ես քո նոր շորերն էլ չպիտի՛ տեսնեմ...
Սակայն աչքերն ունեն հեռուստացույցն իրենց.
Ու կտեսնեմ ես քեզ նաև հեռվից-հեռու:
Քեզ կտեսնեմ հենց այն ծաղկանկար շորով,
Որի գանգակաձև քղանցքներից
Վարպետորդի քամին կարուսել էր սարքում,
Մի կարուսել, որ միշտ փչանում էր շուտ-շուտ,
Բայց և վերասարքվում արագորեն...
Եվ ձեռքերն էլ ունեն հիշողությունն իրենց...
Ու հիշում են իմոնք
Եվ կհիշեն անվերջ
Իրենց նվաղումը՝
Մազերիդ մեջ,
Ուշաթափումն իրենց՝
Կրծքիդ վրա,
Եվ արթնացումն իրենց՝
Տաք կողերիդ...
Եվ ոտքերն էլ ունեն բնագոյն իրենց.
Ինձ այնտեղ են տանում, որ «մերն» էինք կոչում,
Ինձ տանում են այնտեղ՝
Կամքրս չհարցնելով:

Ահա փողո՛ցը մեր.
Կույ եմ տալիս աղմուկ:
Ահա նրբա՛նցքը մեր.
Ներծծում եմ խավար,
Եվ իմ կնճիռներում ցավն է կապտին տալիս...
Ահա ծառուղի՛ն մեր...
Եվ հյուսիսում այս պաղ
Գարնան վերահասից ծառերն են լաց լինում՝
Արևադարձային մե՛ծ-մե՛ծ կաթիլներով...
Ահա կանգա՛ռը մեր...
Ներշնչում եմ հառաչ,
Արտաշնչում մեռյալ մի լռություն,
Եվ լալիս է հոգիս՝
քարանձավի նման -
Ինչ-որ անմարդկայի՛ն արցունքներով...
Ահա մեր անտա՛ռը...
Եվ իմ ականջներում
Անվերջ գրընգում է արյունըս տաք,
Այնպե՛ս խենթացրնող և միալա՛ր այնպես,
Ինչպես մժղուկների պարսի բզզոցը խուլ՝
Ամռան անտառի մեջ,
Շոգ կեսօրին...
Ահա երկի՛նքը մեր գիշերայի՛ն...
Հոլանդական պանրի գլխի նման դեղնած
Մի լուսին է հիմա ինձ խեթ ու մեթ նայում՝
Գուցե ակնարկելով հացադուլըս անկամ...
Սևամութ մի ամպ, իմ աչքերի առաջ,
Ասես վերքիս վրա աղ ածելով,
Լուսնի ճաղն է կրծում՝
արծաթ հյութով նրան

Իր սև բեղ-մորուքը թունդ օծելով...
Ահա երկի՛րը մեր...
Եվ մեր Երկրի նման՝
Իմ կյորված սիրտն էլ իր բնեռներն ունի,
Քո «այո»-ն ու քո «չէ»-ն՝
Երկուսն էլ սա՛ռն ու պա՛ղ...

XXVIII

Է՛հ, հանդերձյալ կյանքի չի հավատում հիմա
Հոռնի պա՛պը նույնիսկ, էլ ուր մնաց թե ես:
Բայց իսկապես սերը իր հանդերձյալն ունի՝
Ուրիշ - անդրսերյան - երկրորդ մի կյանք,
Որ կոչվում է կարծեմ հիշողություն,
Եվ չի գնում փութանց,
Ինչպես առաջինը,
Այլ տևում է այնքան,
Որքան ինքը կյանքը:
Այդ կյանքով է ապրում իմ սերն արդեն՝
Նորի՛ց նորոգելով,
Ապրեցնելով՝
Այն ամենը, որ կա՛ր և չի՛ լինի...
Ու խլացած արդեն տառապանքի ցավից՝
Քեզ եմ դարձյալ լսում,
Լսում քո խոսքերը,
Որ խառնըվում էին սիրով հունցած կյանքիս,
Ինչպես աղմրկարար այս քաղաքն է խառնում
Թռչունների ծիլ-վիլն իր ծխացող շնչին՝

Քաղցր թթևորի՛,
Անուշ մակարդի՛ պես...
Ինձ փողոց են նետում,
Գցում բութի բերան,
Իսկ դու բութի միջից իմ առաջ ես ելնում
Թեթև - ծաղկուն շորով գարնանային
Ու ճշմարտում սերը մի ժպիտով,
Որից ամեն կասկած խուսափում է այնպես,
Ինչպես խույս է տալիս դևը խաչից...
Այն, ինչ անվանում են վիրավորանք,
Անհնար է դառնում երկար պահել.
Մեկ էլ տեսար՝ հոտեց-գարշահոտեց մեջը:
Եվ այստեղ է ահա, որ մի հարբած արցունք,
Երկա՛ր ու տանջալի՛ց տատանվելուց հետո,
Տապալվում է ներքև՝
Հասկացնելով,
Թե կարոտը մարդ չէ, որ բռնես ու մորթես,
Եվ անգոր է այստեղ այն դահիճը նույնիսկ,
Որին անվանում են վիրավորանք...
Աչքերիս են սաստում՝ պինդ փակելով:
Մակայն կոպերիս տակ քո աչքերն են բացվում.
Ինձ հարազա՛տ այնքան սև աչքերը,
Որ երբ ինքնամոռաց նայում էին երկինք՝
Ճերմակ ամպերն էին նրանց խորքում լողում,
Հեռանալուց առաջ մի պահ կաշկանդվելով
Քո կեռ թարթիչների վանդակի մեջ թավուտ:
Ա՛խ, այդ աչքերը քո
Ու քո թարթիչները...

XXIX

Մերն ինձ համար կյանքում այն կնիքն է եղել,
Որ միշտ դրոշմում են ոսկու վրա:
Եթե կյանքըս գուրկ է այդ կնիքից սիրո՛
Եվ սեփական՝ն աչքիս կեղծ է թվում ոսկիս:
Հիմա... որտե՞ղ ծախսեն
Եվ ո՞ւմ ծախեն ոսկիս,
Ինչպե՞ս հավատացնեն, թե կեղծվա՛ծ չէ, ինչպե՞ս,
Եթե ինքս արդեն չեմ հավատում դրան,
Եթե ինքըս գիտեն, որ նա պիտի
Այս քեզագուրկ օղից ժանգապատի...

XXX

Ու բռնում են հանկարծ ինձ հանցանքի վայրում...
Քո խակակուր սիրուց ատամնատու սրտով,
Ստուգապես խաբված և մահատիթ խոցված՝
Ես հպարտությանըս բարձր թռչակ տալիս,
Որով բողոքարկու նրա շուրթն են փակում
Եվ... նորոգում սերըս այն ներումով,
Որ մտովին է լոկ, ուրենն՝ անցողակի...
Թանաքի պես թանձրը ցավս է տարրալուծվում՝
Տալով կապո՛ւյտ մի ջինջ
Եվ ջո՛ւր վճիտ...
Ինձ խաբելով ինքըս՝
Ինձ չեմ հաշվում խաբված.
Ինքըս ինձնից գաղտնի՝

Քեզ են դարձյալ սիրում...
Եվ այսքանից հետո՝
Այս ցավերի
Եվ այս տանջանքի մեջ քեզ սիրելը
Այնքա՛ն արտառոց է,
Տարօրինա՛կ այնքան,
Որքան արտառոց է, որ ծովերի
Աղի ջրերի մեջ ողջ ժամանակ ապրող
Ձկներն այնուհանդերձ անալի են...

XXXI

Շենքերն ահա նորից հարբուխով են հիվանդ.
-Սկըսվում է արդեն ձնհալն էլի:
Ցուրտ է, սակայն արդեն պաշտոնակա՛ն մի ցուրտ,
Եվ ուր որ է պիտի գործն ավարտի - գնա:
Եվ ուր որ է կգա ինքը գարունն արդեն,
Ու պատանու նման հողը կապրի արբունք.
Կանաչ բեղեր կաճեն նրա շրթունքներին,
Եվ կմագակալի անմագ դեմքը նրա:
Կվարարեն շուտով վտակ - գետակ - գետեր:
Չվարարե՞ն, բա ո՞նց...
Թե ամեն ինչ լռի՝
Մինչև անգամ հեռվից
դու կարող ես լսել
Արյան գոչգոչումը և իմ երակներո՛ւմ.
Ընդերկրյա՛ գետեր՝
Վարարել են, բա ո՞նց...
Կվարարեն շուտով վտակ - գետակ - գետեր,
Եվ ջրերը ելման կստանան գույն յողի:

Ո՛չ, ջրերը ելման յո՛ղ կդառնան իրենք,
Որ վերքերը բուժեն խեղճ ասիերի,
Իրե՛նց իսկ հասցըրած վերքերը խոր,
Որոնք, միևնո՛ւյնն է, չե՛ն բուժվելու,
Ինչպես վերքերն իմ այն,
Որ դու տվիր...

XXXII

Իսկ դու գիտե՛ս արդյոք,
Թե մարդկային լեզվի
Ո՛ր բառով է կոչվում այս վիճակը՝ իմը,
Որին ո՛չ մի մակդիր չի սուրնձվում բնավ:
Իսկ ես գիտե՛մ արդեն.
-Ճգնաժա՛մ է կոչվում:
Ճգնաժամն էլ այն է, որ անցնում է վաղ - ուշ,
Թե չէ պիտի որ նա ուրի՛շ բառով կոչվեր:
Եվ սա ճիշտ է նույնքան,
Եվ անխուսափ նույնքան,
Որքան որ մազերի ճերմակումը:
Իսկ իմ մազերն իրոք սկսել են փոխվել:
Ե՛վրս մի քիչ ճերմակ՝
Ու կազատվեն քեզնից.
Էլ չե՛մ քայլի այնպես,
Ասես մարդ չեմ ապրող,
Այլ կախարան քայլող, որից կախ եմ տվել
Մի վերարկու մաշված և մի ծանոթ գլխարկ...
Էլ չե՛մ շնչի արդեն խոխուարով այնպես,

Ինչպես բութ սողոր՝ թաց գերանում...
Մաքսանենգի նման ինձ վտանգի մատնած,
Չունենալով նրա ճարպըկությունը գեթ,
Էլ ես՝ կոխկրտելով՝ չեմ անցնի և դառնա
Հպարտության հսկած այն սահմանից,
Որի հին անունը ինքնասիրություն է...
Տառապանքի տապից աչքերս էլ չե՛ն քրտնի,
Եվ չի՛ կաղա ժպիտն իմ շուրթերի վրա՝
Գեներըս վերածելով ծուռ հայելու...
Էլ չե՛ն գերադասի ես խավարը լույսից,
Ինչպես անում է դա նախապապը մեր այն,
Որին պատվում ենք մենք «անձրևատրդ» բառով...
Եվ ինձ չսիրելուդ, ինձնից հեռանալուդ
Հանկարծահաս գյուտին ես կնայեմ այնժամ,
Ինչպես որ նայում ենք արդ վառողի գյուտին.
-Ահավոր էր՝ երեկ,
Մովորական՝ այսօր...
...Ով որ ուսանել է սիրո դպրոցներում՝
Գաս է առնում նաև պրոֆեսոր սարդից:
Ուստի ես էլ գիտեմ, որ երբ - սարդի նման -
Մի մահաբաղձ պահի կախ եմ տալիս իրենց՝
Իրենց ավշե հյութից իրենց հյուսած թոկով,
Ապա... չե՛ն խեղդվում, չե՛:
-Անվնա՛ս են մնում...

XXXIII

Հեռանալուց առաջ ձմեռն ահավասիկ

Թաց կոկորդն է մաքրում մի անհարմար հագով՝
Իբրև ճարահատյալ իր մեկնումի նշան:
Մեկնելու եմ ե՛ս էլ...
Ու ես ճիշտ եմ խզում իմ կիսաբաց բերնում՝
Կիպ շարժումով ձեռքիս,
Հպա՛րտ ձեռքիս:
Մեկնելու եմ ե՛ս էլ...
Թե լինեին մտքեր ձայնագրող նիշեր՝
Կդառնայի գուցե նո՛ր Բեթհովեն.
Ե՛վ խլացած արդեն՝
Բիրտ աղմուկից ցավի,
Բայց և լեցուն սիրո նվագներո՛վ:
Մեկնելու եմ ե՛ս էլ...
Վաղը կայարանում ես շունչ կառնեմ ազատ՝
Գործող հրաբուխի ինձ հարազատ վայրում.
-Շոգեքարշերն իրենց խառնարանից նեղլիկ
Ծուխ կփնչան երկինք՝
Հուր ժայթքելու պատրաստ:
Իսկ իմ ծուխը երբեք դու չե՛ս տեսնի...
Ու կմեկնեմ հեռու,
Ու կմեկնեմ անդարձ,
Ու կնստեմ մարդկանց սրտերին մոտ,
Որ տաքանամ մի քիչ նրանց բարությունից,
Եվ տաքանամ մի քիչ նրանք իմ բարկ սիրուց...

XXXIV

Նորահաստա՛տ մի սեր և նորաքա՛նդ մի սեր,-

Մա մի պատմություն է, որ չի հնանալու,
Ինչպես երբևիցե չեն հնանա
Մահն ու ծնունդը նոր,
Լացը երեխայի
Ու ծերացած աչքի արցունքոտվելն անլաց.
Ինչպես երբևիցե չեն հնանա
Բախի գրույցները արարչի հետ,
Կասկածն Օթելլոյի՝
Իմ հորեղբոր որդու,
Եվ իմ Սոկրատ պապի վարքը ծանոթ...
Գերը չսիրվածի կամ մերժվածի
Ես՝ կարող եմ խաղալ նո՛ւյն հեշտությամբ,
Ինչ հեշտությամբ կյանքում պիտի դառնա
Համ չգագող մարդը՝ լավ գինեգործ,
Գույն չշոկեղ մարդը՝ լավ ծաղկագետ:
Մերժված ես չե՛մ եղել
Ու չե՛մ լինի - երբե՛ք:
Եվ ինձ չսիրելը - անհնար է նույնքա՛ն...
Ես լոկ նահանջում եմ,
Որ սկրսվեմ նորի՛ց...

XXXV

Երբ հաղթում է խոսքը՝ մեղեդին է մեռնում:
Ես կրեմ հիմա, որ մեղեդին հնչի.
-Կնահանջեմ,
Սակայն կնահանջեմ... երգո՛վ:
-Ե՛ս եմ ստեղծել քեզ

Եվ ստեղծել՝ սիրո՛վ:

Եվ դու պիտի ապրես սիրո՛վ միայն,-

Լոկ այս երգն է թառած իմ նահանջող բերնին...

-Մի ընդ-օրի-նա-կի՛ր,

Օ-ր-ի-ն-ա՛կ տուր սիրո,-

Ես այսպես եմ երգում նահանջելիս...

-Օրհնյալ եղիր այնպես, ինչպես կայիր՝

Թեկուզ ինձնից հեռո՛ւ,

Ո՛չ ինձ համար...

-Հավենտ օրհնյալ լինի քո անունը,

Որ հնչում է մերթ «Կին» ու մերթ էլ «Մեր»...

-Հավենտ օրհնյալ լինի քո ժպիտը՝

Հայտարարը սիրո և խնդության...

-Հավենտ օրհնյալ լինեն քո կողերը,

Որոնք կյանք են ծնում տաք հավելուց,

Ինչպես որ շփվելուց ծնվում է հուր...

-Հավենտ օրհնյալ լինի նաև հեռացումը,

Որ իբրև նոր գալուստ կարճագանքի հեռվում...

-Օրհնյալ լինի նաև տված տառապանքը,

Որից ոչ թե մեռնում, այլ ծնվում են կրկին...

-Օրհնյալ լինի նաև իմ մեկնումը,

Իմ այս նահանջումը,

Որ նահանջ է... երգով:

II.1961թ.

Մոսկվա